

Onları qəbul etmirlər, amma onlarsız da olmur

Bir neçə gün öncə beynəlxalq ictimai rəy və araşdırmalar şirkəti olan "YouGov" yeni statistik araşdırma yayımladı. Şirkətin sorğusuna görə, bir çox avropalılar ölkələrindəki miqrantların çoxunun qeyri-qanuni olduğunu düşünür, lakin araşdırmalar göstərir ki, onların iddia etdiyi əksinə qanuni miqrasiya daha çox yayılıb və miqrantlar həm yerli, həm də iqtisadi baxımdan həmin ölkələrin həyatında mühüm rol oynayır.

Dünyada immiqrantlara qarşı aqressiya yüksəldikcə onların əmək fəaliyyəti ilə məşğul olmasında da təbii olaraq problemlər meydana çıxır. Bu səbəblə dekabrın 11-də Avropa ölkələri bu məsələni müzakirə ediblər. Hüquq müdafiəçilərinin İkinci Dünya Mühəribəsindən bəri Avropa qanunvericiliyinin əsasını təşkil edən miqrantların müdafiəsini zəiflədəcəyini söylədiyi dəyişiklikləri nəzərdən keçirən rəsmilər qanunsuz sərhəd keçidlərinin azalmasını bildiriblər. Onlar Avropadakı əsas siyasi partiyaların immiqrasiya ilə bağlı narazılıqdan sui-istifadə edən ifrat sağçı siyasətçilərin irəliləməsinin qarşısını almaq üçün daha sərt miqrasiya siyasəti qəbul etməsi məsələsini müzakirə ediblər.

Şuranın baş katibi Alen Berset Fransanın Strasburq şəhərində keçirilən müzakirələrdən sonra jurnalistlərə bildirib ki, Avropa Şurasını təşkil edən 46 ölkənin üzvləri miqrasiyanın yaratdığı "çətinlikləri" qə-

bul edərək, Avropa İnsan Hüquqları Konvensiyasına və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinə hörmətlərini bir daha təsdiqləyiblər. Berset 75 illik konvensiyanı "canlı bir alət" adlandırır. Millətlər konvensiyasının hüquq və azadlıqlarına sadıqlıqlarını bir daha təsdiqləsələr də, ölkələrin "təhlükəsizlik kimi milli həyatı maraqları qorumaq" məsuliyyətini də qəbul ediblər.

Şuraya qarşı şikayətlərə baxan konvensiya və məhkəmə, İtaliya, Danimarka və Birləşmiş Krallıq da daxil olmaqla, bəzi üzv dövlətlər tərəfindən gətirdikcə daha çox tənqid olunur. Onlar qanunsuz miqrasiya ilə mübarizə aparmaq və cinayət törədən miqrantları deportasiya etmək üçün nə tədbir görülməyi baxımından çox məhdud hərəkətə malik olduqlarını iddia edirlər.

Berset əlavə edib ki, 46 ölkənin nazirləri indi may ayında qəbul ediləcək miqrasiya ilə bağlı siyasi bəyannaməni və insan qaçaqmalçılığının qarşısını almaq üçün yeni bir

təvsiyəni müzakirə etməyə başlayacaqlar.

Bu arada, Danimarka və Böyük Britaniyanın baş nazirləri ötən həftə "Guardian" qəzetinə verdikləri açıqlamada bildirdilər ki, münaqişədən, müharibədən qaçanlar istisna, daha yaxşı iqtisadi imkanlar arxasında gələn miqrantların ölkələrə girişinə mane olmaq üçün miqrasiya nəzarətinin daha sərtləşdirilməsinə ehtiyac var.

AB-nin sərhəd və sahil mühafizəsi agentliyi olan "Frontex"-in məlumatına görə, miqrasiya siyasi gündəmdə yüksək yer tutsa da, AB-yə qeyri-qanuni sərhəd keçidləri bu ilin yanvar-oktyabr ayları arasında ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 22% azalıb. Agentlik ilin ilk 10 ayında 152.000 icazəsiz sərhəd keçidi qeydə alıb. Bildirilir ki, Avropaya miqrasiyanın əksəriyyəti qanunidir və bir çox miqrantlar viza ilə daxil olub və sonradan qalma müddəti bitib.

AB qanunsuz miqrasiyanın qar-

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

şısını almaq üçün milyardlarla avro xərcləyib, Aralıq dənizi və Atlantik okeanını keçməyə çalışan miqrantların qarşısını almaq üçün Afrika və Yaxın Şərq ölkələrinə pul ödəyib. Amma eyni zamanda, əhəlinin yaşlanması və işçi qüvvəsinin çatışmazlığı ilə üzləşən Avropa ölkələri xarici işçiləri cəlb etmək və öyrətmək üçün proqramlara investisiya qoyurlar.

2024-cü ilin rəqəmlərinə görə dünyada beynəlxalq miqrantların sayı təxminən 304 milyon nəfərdir. Bəzi məlumatlara görə, ABŞ-də (2025 rəqəmlərinə görə) təxminən 53.3 milyon immiqrant var. Bu dünyada ən böyük immiqrant populyasiyası hesab edilir və bu rəqəm ABŞ əhəlisinin təqribən 15.8 %-i deməkdir. BMT rəqəmlərinə görə miqrantların təxminən 48 % qadın və qızlardan, digər 52 % isə kişilərdir.

Qadınlar daha təhlükəsiz və daha yaxşı gələcək qurmaq üçün miqrasiya edirlər, lakin buna cəhd etmək onları böyük risklərə məruz qoyur. Gender bərabərsizliyi, irqi ayırı-seçkilik və informasiyaya qey-

ri-bərabər çıxış onların işini daha da qəlizləşdirir. İş axtarmaq, sağlamlıq problemlərində müraciət, dəstək proqramlarından istifadə buna görə daha çətin olur ki, belə maneələr qadınların təhlükəsiz miqrasiyasını, xidmətlərdən istifadəsini və hüquqlarının onlara verdiyi fərsətlərdən istifadəsini çətinləşdirir.

Bir çox bölgələrdə miqrant qadınlar kənd təsərrüfatı, yüngül və ya ağır sənaye sahələrində, ev və ya baxıcılıq kimi nəzarətin zəif olduğu və istismarın inkişaf etdiyi sektorlarda az maaşlı və qeyri-rəsmi işlər görürlər. Bu isə çox vaxt uzun iş saatlarına, əmək haqqının tutulmasına, məcburiyyət və zorakılığa səbəb olur deyə bilərik. Ədalətli iş rejimi, insani münasibət təəssüf ki hər miqrant üçün əlçatan olmur, bir çox hallarda dil maneələri və deportasiya qorxusu onları yalnız yollara da yönləndirir. Bu risklərə baxmayaraq, bəzən çarəsiz qaldıqda qadınlar köçməyə, miqrasiya etməyə məcbur qalırlar.